

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek fel.

I. évfolyam. 130. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, október 31.

A lejtőn lefelé.

«Megnyit» ma ismét a képviselőház és az illetékes tényleg az alkotmányosság érdekében bizonyos előkészületeket tesznek, kihirdetik az új és az utóira posztra állított listát viselő és rendőrök részére átadják a kitiltott képviselők névsorát, az épület köré katonaságot rendelnek, rendőrök készenlétben állanak; Egerből, Győrből katonacsapatokat hoztak s a csapatokat éles töltényekkel látták el. Így festenek az előkészületek, amelyek nem is háborus előkészületek, se orosz, se francia nincs a kapu előtt, hanem az ostromállapot csak arra való, hogy a kormány megmutassa, mennyire tudja helyettesíteni a parlamentárizmust plakátokkal, rendszéggel, csendőrséggel és katonasággal, sőt új gyöngyöt helyez kilátásba, mert amit eddig csak titokban lehetett sejtetni, most közüdomésúvá válik az is, hogy a katonaságnak éles tölténye van.

Am az előkészületek közé tartozik a kormány parlamenti «működésének» a hozzá közelálló sajtóban történő megmagyarázása és beajánlása, a — langulateltetés. Nem tagadjuk, szívesen olvassuk a kormányparti cikkeket a mostani időkben, hisz ezek a cikkek visszatükröztetik a kormány szomorú vergődését, kapkodását, a kényyszerűséget, hogy valamit mondani kell a kormány kedvéért és hogy mindent, amit mondanak, azért mondják, mert máskülönben maguknak is be kellene vallaniok, hogy csak azért rohannak tovább a katasztróák útján, mert elszedülve a lejtőn már nem tudnak megállni.

Egerből, Győrből, Szombathelyről mennek a zászlajuk Budapestre, — koncentrálnak a katonaságot, a csendőrséget, — s vélned talán, hogy a balkáni négy királyok intéznek támadást Budapest ellen? Dehogy, itt

csak országgyűlésre készülnek, elnököl Tisza. kormányoz Lukács, munkapártházilag gyárják a törvényeket, szavazzák meg Bécsnek a száz meg száz milliókat, de hogy mindezt a nép ellen megtehessék, az ellen a nép ellen, akinek a megkérdése nélkül a főúrra intézkednek: hát mozgósítani kell a fegyveres erőt.

Az országházát fegyveres kordonnal veszik körül, oda függetlenségi és negyvennyolcas népképviselő be nem teheti a lábát s most, mikor ott arra lesz szó, hogy a második delegációba törvénytelenül küldjenek be olyanokat, akik a múlt hetekben megszavazott ezer millió mellé földhöz vágódva szavazzák meg a további ezer milliót: most ebből az országgyűlésből a tiszta magyarság képviselői k van zárva s a Tisza—Lukács-kormány csak a nemzetiség periferék beküldött munkapárti követeivel tud operálni.

A Tisza—Lukács szoronguralma és a magyar nép java ellen intézett támadás egy és ugyanazon dolog. Törvényesen a magyar népen sohase lehetett volna bevasalni a Bécs kívánta ezer milliót. Az erőszaknak ez a súlyos uralma a mai országgyűlésen csak folytatódik, hogy mennél többet adjanak Bécsnek, s a feneketlen zsebü hirodalmi hadügyminiszternek. De nem fognak ott törődni a népjogok kiterjesztésével sem.

Ezért kell a centrálparlamenti delegációt szorongók közt megválasztani. Erre az évre csak most szavaztatták meg az ezer milliót, de a jövő évre már sürgősen kell a másik ezer millió. És mint a tegnap éjszakai bécsi közös minisztertanács elhatározta, — sürgősen kell a bosnyák vasut is. Mi az osztrákoknak és horvátoknak Ogulintól Kninig csinálunk már egy vasutat, ami pont száz két millióba

kerül: most pedig a bosnyák vasutat kell kiépítenünk, nem a mi számmunkra, hanem szintén az osztrákok és a bosnyákok számára és ez pont háromszáz tíz millióba fog kerülni. A két vasut tehát belekerül negyvennyolcas száz millióba, a szokásos pótköltség száz millióba, — rajta tehát centrálparlament: rakd a nép vállára az újabb ötszáz millió katonai vasut költségeit! Rakd, ameddig rakhatod, Bécs feneketlen zsebeibe, ugyis csak addig rakhatod, amíg az osztrálparlament révén te vagy az ur és nem az a nép, amely ma meg semmi, de holnap minden lehet.

A balkáni státusquo.

Kezeiket mossák a nagyhatalmak.

Az európai diplomácia most már nem ragaszkodik a balkáni státusquohoz, hanem, ha véző szívetel is, beleegyezik Törökország feldarabolásába. Már arról is tudnak, hogy a kihasított területhöz két független államot alapítanak: Macedoniát és Albániát s területnevez juttatják a győzteseket is.

Hogy ez be fog-e következni, ma még nem tudni. Sem mi nem tudjuk, sem a diplomácia, a mindenki tudó. Egy egészen bizonyos: nem a diplomácia fog mulni ennek a bekövetkezése. Tisztességes dolog nem volna a török integritás megsértése, de hat csak naiv emberek kereshetnek korrektségeit a diplomáciai ténykedésekben. Föltépek keblükről a ruhát a diplomácia, megmutatják véző szívüket, álszorítják könnyeiket s a kezeiket is mossák, mondván és hazudván: ami történt, nem a mi kezünk munkája, nem a mi akaratunk, de hát nem volt modunkban megakadályozni az eseményeket. Szegény Törökország, sajnáljuk a bukásodat, sajnáljuk, mert a beteg ember elhalálozásával sirba szállt a «Törökország integritása», a «balkáni státusquo» jelszava, aminek emléiből évtizedeken át táplálkoztunk mi, az európai diplomata. Ezt ugyan nem fogják mondani, ennek dacára mindenki tudja, hogy így van és nem másképpen.

Hatja a diplomata ezáltal is osszul számítanak? Hát tényleg meghalt-e a beteg ember? A súlyos csapás, amit ellenségei rámertek, megbotította. Az július azonban még nem halál s még talpra állhat. Ha talpra áll, szétver ellenségei közt s akkor kiderülhet, hogy a hatalmak és a győztesek előre ittak a medve bőrére. Az integritás megsértését új államok kreálását mégis csak a török fegyverek rojgák eldönteni s nem az eddig elért sikerek által tulizgult fantáziák pium desidériumai. Ez a két hetes háború még nem jogosítja fel a közvéleményt arra, hogy a balkáni harcban az 1870—71-iki német-francia háború megismétlődését vássa, a mely elejétől végéig a folytonos diadalok láncolata volt. A törökök még kikészörülhetik a csorbát s akkor kutba esett mindenféle ravasz és nem tisztességes számítás. Még megtanulhatják, hogy nem minden esetben jó előre inni a medve bőrére.

Újabb áldozatok

az osztrák katonai melochnak.

Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy olyan forrásból, amelynek jól értesültsége rendszeresen bevált, kapja azt a hírt, hogy a hadügyi vezetés újabb katonai követelésekkel állott elő. A hadügyi költségvetésnek ezzel az új emelésével Auffenberg lovag hadügyminiszter a bécsi közös miniszteri értekezleten állott elő.

A hadügyminiszternek ezt az új követelést a két közös miniszter, a külügyi és a pénzügyi támogatta; A közös hadügyminiszter ennek az új követelésnek effektuálását már az 1913. évi költségvetésben akarja látni.

Az összeg, amelyet követel, eddig pontosan megállapítva nincsen, de

Butorok

legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhetők be.

Figyelem!

Debreczen legelőnyösebb bevásárlási forrása a „Verseny”

kész férfi-, fiu- és gyermekruha áruház, DEBRECZEN, Piac-utca 61. sz (Fischer-ház) a Szent-Anna utcával szemben. Az őszi és téli férfiruha újdonságok állandóan raktáron. Az árak olcsóbbak mint bárhol.

A cégre tessék ügyelni. „VERSENY” férfiruha áruház. Piac-utca 61. szám.

megint hatalmas summáról van szó. Legutóbb, alig két hete majdnem negyed milliárdot kapott a hadügyi vezetés Ausztriától és Magyarországtól és most újabb súlyos milliókról van szó. A hadügyi vezetés rendületlenül ragaszkodik követeléseire és egyik részükhöz már hozzájárult egy a magyar, mint az osztrák kormány is.

A legújabb terhet rendkívüli hitelként akarják szerepeltetni, részletekben való törlesztéssel. Az új teher már a mostani delegáció elé kerül, amelyet november ötödikén nyitnak meg Budapesten.

Hatósági elárusítás.

Rostás főkapitány nagyszabású programja.

Rostás István főkapitány már sokszor megmutatta, hogy nagy tudású, ambíciós ember, aki tud és akar is értékes munkát végezni.

Legújabbán a hatósági elárusítás behozatalával szerez magának érdemeket a türehtelen drágaság enyhítése körül. Erre nézve a következő felhívással fordul a termelő közönséghez:

FELHÍVÁS!

Debreczen sz. kir. város Tanácsa által felállított hatósági elárusító helyekben az elárusítás a közel napokban megkezdődik. A hatósági elárusításnak, hogy a gazda (termelő) közönség a fogyasztó közönségre közvetlenül reá találva, a kettőjük közlő közvetítő kereskedelem kiküszöböltsék. E cél valósításából úgy a termelő, — gazda — mint a fogyasztó közönségnek jelentékeny nagy haszna van, mert egyrészt a termelő nagy tömegben, készpénzfizetés mellett, kockázat nélkül gyorsabban adhatja el termelvényeit, másrészt a fogyasztó oldalon jut hozzá a szükséges fogyasztási cikkekhez. — Ugy a termelők, mint a fogyasztóknak egyformán érdeke tehát, hogy egymással közvetítők nélkül érintkezve, árukat egymással közvetlenül kicserélhessék.

Fel hívom ennél fogva a gazda — termelő — közönséget, hogy mindazok, akik zöldségféléket, főzeléket (kelkáposzta, káposzta, karaláb, burgonya, paradicsom, bab, borsó, len-cse, köleskása stb.), szárnyasokat, tojást, tejet és tejtermékeket, gyümölcsöt stb. és minden egyéb fogyasztási cikket piacra nagyban eladni szeretnének, ajánlataikat (Hatóság: árusító helyek vezetősége Debreczen), Szent Anna-utca 9., I. emelet, 17. sz. szoba) címére mielőbb küldjék be. Az ajánlatban megjelölendő, hogy ajánlattevő milyen fogyasztási cikket s azt mértékegység (kilogrammonként métermázsánként, darabonként vagy literenként) milyen egységárban hajlandó szállítani.

Meghatározandó az az ár, amelyért eladni akaró (termelő gazda) termelvényét a hozzá legközelebb eső vasúti állomásra s meghatározandó az az ár, melyért a debreczeni állomásra hajlandó szállítani. Megrendelés esetén az árú vétel után azonnal készpénzzel ki fog fizettetni.

Debreczen, 1912. október hó 29.

Hatóság: elárusítóhelyek vezetősége.

Szuronyok között.

A esonka parlament ülésezett.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A esonka parlament ülést tartott ma. Már kora reggel nagy tömeg, katonaság és csendőrség foglalta el a parlament környékét. Tegnap kezdte meg a kormány a mozgósítást a parlament ellen és egész nap folyamán érkeztek Budapésre vidéki csapatok, amelyek rendelkezése az, hogy elzárják a képviselőházat a törvényhozók elől. A katonaságon kívül megérkeztek a csendőrség és szolgálatra van rendelve az egész rendőrség is. Az őriási számú fegyveres erőt Tisza és Lukacs ezuttal nemcsak a képviselőház ülésénél való segédkezésre koncentrálták Budapestre, hanem hosszabb tartózkodásra. Biztosítani kívánják velük a király Budapestre érkezésének zavartalanosságát is. Ezenkívül a karhatalmi zűszólalóknak biztosítaniok kell a delegációk nyugodt tanácskozását és a jövő évi költségvetés gyors és zavartalan letárgyalását is.

A képviselőház

előtt, szuronyok fedezete mellett ott állott a terembiztos, kezében egy ivvel, amelyből megállapította a rendőrség, hogy az illeto képviselő, aki be akar menni, bemehet-e, vagy sem.

A Ház tanácskozásában való részvételre a következő képviselőket zárták ki szeptember 18-án, akiket aztán most nem engedtek a parlamentbe:

Abramán Dezső, Barabás Béla, gróf Bathányi Pál, Beck Lajos, Benedek János, gróf Benyovszky Sándor, Bernáth Béla, Békády Antal, Bosnyák Géza, Csermák Ernő, Csúha István, Eitner Zsigmond, gróf Eszterházy Mihály, Faragó Antal, Fernbach Károly, Haller István, Hegyi Árpád, Héderőssy Lehel, Holló Lajos, Hock János, Justh János, Huszár Károly, gróf Károlyi Mihály, Kelemen Béla, Kun Béla, Kovácsy Kálmán, Lovászy Márton, Maczky Emil, Malatinszky György, Mezőssy Béla, Nadányi Gyula, Pap Zoltán, Preszly Elemér, Ráth Endre, Szabó István (nagyatádi), Szalai László, Thaly Ferenc, Vertán Endre, Vertán Etele, Veszprémy István, Zooray Miklós, Zlinszky István, gróf Bathányi Tivadar, Brestyanszky Kálmán, Dösy Zoltán, Förster Aurél, Frater Lőránd, Györfly Gyula, báró Mandorai Géza, Pozsgai

Miklós, Sziuha István és gróf Zichy Aladár.

Féltizenegy órakor nyitotta meg Tisza a Ház ülését, vagyis a zárt munkaparti értekezletet, a melynek két tárgya volt összesen: az elnöki bejelentések után felolvasták a királyi keziratot a delegációkról, a mi után a Ház «ülése» véget ért.

A balkáni háború.

Rifáradtak a szövetségesek Megfordult a kocka

A bolgár hadvezetés — szófiai hivatalos jelentés szerint — elállt attól a tervtől, hogy Drinápolyt rohammal kíséreljék meg bevenni. Ez arra mutat, hogy Drinápoly körül a helyzet mégis kedvezőbb lesz a törökökre nézve, amit nemcsak a konstantinápolyi téviraok bizonyítanak, hanem egyes szófiai jelentésekből is kiderül. Most már, úgy látszik, nem remélhetik a bolgárok a szuronyos ostrom sikerét, mint Kikkilisszénél s arra kényszerítik őket, hogy a hatalmas erősséget előreláthatóan hosszabb időt kívánó teviszerű ostromlással támadják meg.

Konstantinápolyi táviratok a török sereg előnyomulásának megkezdését jelentik már s Nazim pasa hadügyminiszter táviriata a döntő csata közelségét bizalommal sejteti.

A macedóniai harcokban a Küstendil—Egripalanka felől betört bolgár-szerb sereg immár Istipben, a szerb vranjai főcsereg pedig Köprüliben áll. A Vardar-sereg egy oszlopa súlyos helyzetbe kerülve, Kalkandelen felé tért ki, itt erős szerb lovashadosztályra akadva, hír szerint, meg is adta magát.

A montenegróiak Prepolje után ma Plevljét is elfoglalták s így azt mondhatni, hogy a Szandzsák a szerbek és montenegróiak kezében van.

Daniél herceg podgoricai centrum serege pedig elérte a Szkutari északi vonalának közvetlen szomszédságában levő Kir folyócskát s ezzel lehetővé tette, hogy a Szkutari felé a Boszani-olyón keresztül délről operáló Martinovics tábornok a szoron-

gatott városához még közelebb érkezzék.

A harcéri eseményekkel kétségkívül összefügg az a konstantinápolyi híradás, hogy a török nagyvezíratusban változás állt be. Ghasi Muktar pasa lemondott és örökébe Kiamil pasa lépett.

A döntő csata előtt

Szofióból jelentik: Ideérkezett jelentések szerint a török főhaderő állilag a Corlu-Büyük-Karistiran vonalán van összpontosítva, ahol védelmi állásba helyezkedett, úgy, hogy ott várható a főcsata. Ma új sebesült-szállítmány érkezett ide 425 sebesülttel.

Berlinből jelentik: A Tageblatt tudósít, hogy Nazim pasa fővezérsége alatt Corlunál fogja megvívni a döntő ütközetet. Négy új hadtest érkezett oda Kis-Azsiából.

A keleti török főcsereg előnyomulása.

Konstantinápolyból jelentik: Felhivatalos közlemény a következőket jelenti: A hadügyminiszteriumhoz érkezett táviratok szerint a hadsereg megkezdte az előnyomulást.

Nazim basa hadügyminiszter, főparancsnok ma a következő táviratot küldte: A keletreméhi bolgár hadsereg az e hó 22-én Kirkilisszétől északra lefolyt harcban tetemesen győngül: s eddig még nem sikerült a rendet helyreállítani és folytatnia az előnyomulást. A császári keleti hadsereg, mely e napok óta éjjelnappal működésben van, igyekszik erejét szaporítani és növelni. Ennek következtében a legrövidebb időn belül valószínűleg nagy csata lesz.

Szofióból jelentik: Miután a bolgár hadsereg értesült arról, hogy Drinápoly hányosan avn élelmiszerekkel ellátva, másrészt, hogy elkerülje az általános rohammal járó súlyos veszteségeket, Drinápoly rohammal való bevételének tervét egyelőre elejtette.

A bolgár előnyomulás török cáfolata.

Berlinből jelentik: Az itteni török nagykövetségre jelentés érkezett, a mely a leghatározottabban meghazudtolja azokat a beigrádi híreket, amelyek Lüle-Burgas, Baba-Eski és Dimetika bevételéről szólnak. Tegnap este a török kormány a főhadiszállásról hivatalos értesítést kapott, amely éppen az ellenkezőt jelenti és azt mondja, hogy ezek a helységek még török kézen vannak és az egész vonalon megkezdődött a török sereg felvonulása.

A háziasszonyok

a bevásárlásnál a saját érdekében kérjenek határozottan:

Valódi **FRANCK** -ot a kávédarálással. Nagyon tanácsos mindjárt meggyőződni arról, hogy az adott ládika vagy csomag a „kávédaráló“-val, a „Valódi“ minőség kezeségével van-e ellátva.

Gyár KASSÁN.

Modern és a legjobb Villamos berendezések

rendelje meg

FÖLDVÁRI-nál

szélei telefon 168

gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

SZÍNHÁZ.

1912. október 30-án, szerdán, C) bérletben:

TAIFUN.

Színmű 4 felvonásban.

Személyek:

Dr. Toke: amó Nitobé — Zilahy Gy. Yoshikawa Toyu — Székely Gyula Kobayasi Yyegyasu — Kemény Lajos. Hironari Inozé — Bérczi Ernő. Dr. Omay Seikva — L. Farkas Pál. Lindner Ottó, író — Lajthay Károly. Dr. Kitamaru Kigin — Kiss Imre. Bruck Bernát, tanár — Szabó Gyula. Kerner Ilona — Halassy Mariska Hempel Frida — Vajda Ilonka. Az esküdtszék elnöke — Szilágyi E. Az ügyész — Szászhalmai György. A védő — Pető Pál

Heti műsor:

Csütörtökön: Hölgyek öröme, vigjáték. Piros színlap. A) bérlet. Pénteken délután, mérsékelt helyekkel: Molnár és gyermeke, dráma. Bérletszűnet. — Este: Szerellem gyermeke, dráma. Ujdonság. B) bérlet. Szombaton: Szerellem gyermeke, dráma C) bérlet. Vasárnap délután: Limonádé ezredes, vigjáték. Mérsékelt helyekkel. Bérletszűnet. — Este: Színészvér, operett. Ujdonság. Kis bérlet.

Kint

a temetőben.

Feleség: Halottak napja közeleg. Holnap kimegyek az első férjem sírjához... Velem jössz?
Férj: Kimehetek...
Feleség (epésen): Miért sóhajtasz?
Férj (nyugodtan): Meg se mukkantanam...
De... sóhajtottál... azt is tudom, hogy miért.
Férj: Mondom, nem sóhajtottam...
Feleség: Azt gondoltad magadban, hogy bár csak te feküdnél ott annak a helyén...
Férj: Van eszemben...
Feleség (csökönyösen): Jó, jó, nekem beszélhetsz... Ezt gondoltad...
Férj: De nem, ha mondom... Nem sóhajtottam, nem gondoltam semmire. Miért veszekszel velem, az istenért?
Feleség: Merit látom a szemedben az igaztalan vészt... En tettelek szerencsétlenné... Szabad madár voltál és most egy rab kutya vagy, ugye?
Férj: Ugyan kérlek...
Feleség: Hát hivatalak én, hát akartam én a te feleséged lenni?
Férj (idegesen): Miért nem hagyod már abba ezt a beszédet?...
Feleség (csillogó szemmel): Ahá, már ugrálsz, mert nincs igazad. Dühösködöl, mert beláttam a vesédbé...
Férj (kiabál): Nem láttál...
Feleség: De beláttam és a szemedben is ezt olvastam... En nyírtam meg a szárnyaidat, én vettem el a szabadságodat...
Férj (ordít): Nem és nem és legyen vége ennek az ostoba veszekedésnek...
Feleség (kiabál): Ki veszekszel? Te veszekedel, veled nem lehet bírn...
Férj (dühösen): Velem?
Feleség: Veled... Ugy kiabálsz, mintha nyuznál...
Férj: Én? (a fogait csorítja.)
Feleség: Mindjárt harapni fogsz...

Férj (ordítva): Nem fogok harapni... Mosolygok, röhögök... Ugy örülök az életemnek...

Feleség: Ahá... ahá...
Férj: Táncolni tudnék, olyan jól megy nekem...

(Nagy csönd.)

Feleség: Tehát kijössz velem?
Férj (elkeseredve): Ki... Bárcsak én feküdnék ott lenni békében és a megboldogult jönne ki hozzám...

HIREK.

A hágai bíróság

összeült, hogy döntson egymással szemben álló országok perében. — Csaldik az olvasó, ha ebben a pillanatban a balkáni konfliktusra gondol, különben az olvasó nem is olyan naiv és nem hiszi azt csak egy percig is, hogy a hágai bíróság rendet tud csinálni a Balkánon.

A hágai bíróság előtt Törökország és Oroszország állanak, a per tárgya hat millió franknak tizenegy esztendő kamata. Ezt a hat millió frankot az orosz-török háború hadikérpótlása fejében 1881-ben lett volna köteles Törökország megfizetni, azonban csak 1892-ben fizette meg. Oroszország késedelmi kamatot követel erre a tizenegyesztendőre Törökországtól, Törökország viszont azon az állásponton van, hogy a civil jog rendelkezései nem alkalmazhatók a nemzetközi közlekedésben és elég, hogy Oroszország a tőkét megkapta, a kamatokra nem tarthat igényt.

Ebben a kérdésben fog a hágai bíróság dönteni. Mialatt lenn a Balkánon dörög az ágyú és mészárolják egymást azok a népek, akik nem fordultak a nemzetközi bírósághoz döntésért, ez a nemzetközi bíróság nagy komolyan vitatkozik majd arról, hogy a nemzetközi jog ismerje-e a késedelmi kamatot kissé kommersziális ízű fogalmát és megőrzik határozatukat talán így: «Alperes Törökország tartozik Oroszország felperesnek stb.»

Nem tagadhatom, kissé kómikus, hogy akkor, amikor egész Európa hajba kapni készül, a hágai bíróság, mely azzal a cseppet sem könnyű és cseppet sem szerény programmal indult, hogy a nemzetközi konfliktusokat a jog szabályai szerint intézze el és ezzel a nemzetközi érintkezésből kiküszöbölje az erőszakot: olyan bagatell téma fölött vitatkozik, hogy tartozik-e Törökország Oroszországnak három, vagy négyszázezer késedelmi kamatot megfizetni? Azonban mégis kar volna csúfolódni. Akármilyen hangos a balkáni háború ágyúdörgése és akármilyen szerény is az a kezdés, amelyet nagy föladatával szemben a hágai bíróság képvisel, mégis az az elbujtatott hágai

targyalás a jövő zenéje; ez a csira fogja majd nagyra fejlődve és megerősödve meggyilkolni a háborút.

— **A régi tanítók délutánja** a Rogalban lesz nov. 3-án a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja: Rácz Károly és fia zenekara. 2. Dalok. Előadja: Székely Gyula színművész ur. Kiséri: Rácz Károly és fia zenekara. 3. Előadást tart: dr. Tüdös Kálmán ur. 4. Moskovsky: Caprice espagnole. Zongorán előadja: Kálnay Ilus urleány. 5. Vigszavaltat. Előadja: Tóth Gyula ur. 6. Dalok. Előadja: Pávai Boriska urleány. Zongorán kíséri: Jaszenovics István ur. 7. Szavaltat. Előadja: Hoikay Margitka urleány. 8. Magánjelenet. Előadja: Máté Gyula színművész ur. Zongorán kíséri: Jaszenovics István ur. Kezdeté délután 5 órakor. Belépő-díj 60 fillér. Felülvezetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak.

— **A Csokona-kör ülése**. A Csokona-kör választmánya e hó 30-án, szerdán délután fél 5 órakor a Csokonai-házban ülést tart, amelynek tárgyai a következők: 1. A Lőkovicspályázat bíráló-bizottságának megválasztása. 2. A téli felolvasó évad előkészítése. 3. A kassai Kazinczy-kör meghívása. 4. Folyó ügyek. 5. Jelentések.

— **Főolvasás a Társadalomtudományi körben**. E hó 31-én este 6 órakor a Debreczeni Kereskedő Társulat dísztermében (Debreczeni Kereskedelmi Akadémia épülete, Egyház tér 8., I. em.) felolvasó ülést rendez a debreczeni Társadalomtudományi kör. A felolvasás tárgya: Kovács Gábor dr. egyetemi magántanár, jogakadémia tanár előadása: Rousseau szociális filozófiája. (Rousseau születésének 200 éves fordulójára emlékre.) A főolvasáson az elnökség vendégeket is szívesen lát.

— **Vadászaton agyonlőtt tanító**. — Németh Sándor vesej. tanító vadászni ment a község határában levő vadászterületre. Már estefelé járt az idő, hogy a tanító a cserkészéstől kifaradva, leült egy tölgyfacsalt mellé. Nem messzire tőle vadásztak és egy ellévedt golyó éppen szíven talalta és megölte. A csendőrség kihaligatta mindazokat, akik szombaton azon a környéken vadásztak, a kik azonban tagadják, hogy a szerencsétlenséget ők okozták volna.

— **A Nemzet-körében** (vasutal szemben) ma és minden este női zenekar hangversenye.

— **Városunk és vármegyénk a tüdőbetegekért!** Halottak kegyeletes ünepén rá gondolkunk a halál jegyűsére, a tüdőbetegekre, akiket meg lehetne menteni, ha az első vészhirre szanatóriumi ápolás állna a beteg részére. A József királyi herceg szanatórium egyesület most építi második népszanatóriumát s erre kéri az egy virágszál váltásdíjat. Örömmel jelezzük, hogy az emberbaráti szent ügy minálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemcsak városunkban, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél eseteneg nem, zörgetnek, azok is nyitnak s irgalmas szívük adományait beküldik a rettenetes népbetegség ellen rendületlenül küzdő egyesületnek, Budapest, IV., Sütő-utca. Moritör vós salutant: a halottak szöblitanak. Csak egy virágszál!

— **Győztek a d'ákisasszonyok** — Tizenkét ifju hölgy iratkozott be az idén rendkívüli hallgatónak a losonci főgimnáziumba, de nagy szomorúság érte őket, a beszercebányai tankerületi főigazgató eltiltotta őket az előadások látogatásától. A dolog nem maradt ennyiben, a tizenkét diák kisasszony érdekeiért sakra szálltak a szülők, megfelebbezték a főigazgatói intézkedést a miniszterhez. S a miniszter a gimnázista lányok javára döntött, hatályon kívül helyezte a főigazgatói intézkedését. Most már nagy örömmel, büszkén járnak a győztesek az iskolába.

— **Érdekes lelet Balatonfüreden** A balatonfüredi fürdőket most bontogatják. A Klotild-udvar lebontásánál érdekes leltre bukkantak. A padlásra sok lim-lom között megtalálták azt a ferdagyat, melyen a XVIII. század végén és a XIX. század elején megtartott híres megyei Anna-bálokra az urak a hölgyközönséget szokták vinni. A lelet belsejében egy személy részére való ülőhely van szép világos kék selyemmel bélelve. A külső részén négy farud van, amelyekkel az alkotmányt vitték. Az ajtaja és a rajta levő ablakok egészen épek. A régiséget a kózpitalan rendbe hoztatja és azután átadja a Nemzeti Múzeumnak.

— **Makulatura papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.**

A szerkesztésért felelős Voith György

Felsőges az érzés

a Pixavonnal való hajmosás után. A Pixavon enyhe, kellemes, folyékony hajmosó-kátrányszappan, a melyből egy különleges szabadalmazott eljárással kivonták a kellemetlen kátrány szagot. Nagy általánosságban talán ismeretes, hogy a kátrány jóformán szuverén szere a haj és fejbőr-ápolásnak. A legnevesebb bőrgyógyászok a kátrány szappant tartják a hajápolás leghathatósabb szerének. A széles körben ismert Lassar-féle hajápolási methodusnál a kátrány-szappannal való fejmosás fontos szerepet játszik. A Pixavon nemcsak, hogy tisztítja a haját, hanem kátrány tartalmánál fogva, a fejbőrre egyenesen serkentő hatással van. A rendszeres Pixavon-hajápolás a fejbőr edzésére és a haj erősítésére, valóban a legjobb eljárás. A Pixavont világos (szintelen) és sötét alakban állítják elő. Ujabbán különösen a világos pixavon kezd tért hódítani, amelynél a kátrányból a sötét festéket egy különleges eljárással kivonják. A speciális kátrány hatás azonban mindkét praeparátumnál ugyanaz. Egy üveg Pixavon (világos vagy sötét) 2:50 K.

megint hatalmas summáról van szó. Legutóbb, alig két hete majdnem negyedik milliárdot kapott a hadügyi vezetés Auszriától és Magyarországtól és most újabb súlyos milliókról van szó. A hadügyi vezetés rendületlenül ragaszkodik követeléseire, egyik részükhöz már hozzájárult úgy a magyar, mint az osztrák kormány is.

A legújabb terhet rendkívüli hitelként akarják szerepeltetni, részletekben való törlesztéssel. Az új teher márt a mostani delegáció elé kerül, amelyet november ötödikén nyitnak meg Budapesten.

Hatósági elárusítás.

Rostás főkapitány nagyszabású programja.

Rostás István főkapitány már sokszor megmutatta, hogy nagytudású, ambíciózus ember, aki tud és akar is értékes munkát végezni.

Legújabbán a hatósági elárusítás behozatalával szerez magának érdemeket a türehtelen drágaság enyhítése körül. Erre nézve a következő felhívással fordul a termelő közönséghez:

FELHÍVÁS!

Debreczen sz. kir. város Tanácsa által felállított hatóság elárusító helyekben az elárusítás a közel napokban megkezdődik. A hatósági elárusításnak, hogy a gazda (termelő) közönség a fogyasztó közönségre közvetlenül reá találva, a kettőjük közlő ékelődő s mindkettőjüktől hasznot kívánó közvetítő kereskedelem kiküszöböltesse. E cél valósításából úgy a termelő, — gazda — mint a fogyasztó közönségnek jelentékeny nagy haszna van, mert egyrészt a termelő nagy tömegben, készpénzfizetés mellett, kockázat nélkül gyorsabban adhatja el termelvényeit, másrészt a fogyasztó olcsóbban jut hozzá a szükséges fogyasztási cikkekhez. — Ugy a termelők, mint a fogyasztóknak egyformán érdeke tehát, hogy egymással közvetítők nélkül érintkezve, árukat egymással közvetlenül kicserélhessék.

Felnyomva ennélfogva a gazda — termelő — közönséget, hogy mindazok, akik zöldségféléket, főzeléket (kelkáposzta, káposzta, karaláb, burgonya, paradicsom, bab, borsó, len-cse, köleskása stb.), szárnyasokat, tojást, tejet és tejtermékeket, gyümölcsöt stb. és minden egyéb fogyasztási cikket piacra nagyban eladni óhajtanak, ajánlataikat (Hatóság: árusító helyek vezetősége Debreczen), Szent Anna-utca 9., I. emelet, 17. sz. szoba) címére mielőbb küldjék be. Az ajánlatban megjelölendő, hogy ajánlattevő milyen fogyasztási cikket s azt mértékesség (kilogrammonként méterezsánsként, darabonként vagy literenként) milyen egységárban hajlandó szállítani.

Meghatározandó az ár, amelyért eladni akaró (termelő gazda) termelvényét a hozzá legközelebb eső vasúti állomásra s meghatározandó az az ár, melyért a debreczeni állomásra hajlandó szállítani. Megrendelés esetén az áru átvétel után azonnal készpénzzel ki fog fizettetni.

Debreczen, 1912. október hó 29.

Hatóság elárusítóhelyek vezetősége.

Szuronyok között.

A esonka parlament ülésezett.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A esonka parlament ülést tartott ma Mar kora reggel nagy tömeg, katonaság és csendőrség díjálta el a parlament környékét. Tegnap kezdte meg a kormány a mozgósítást a parlament ellen és egész nap folyamán érkeztek Budapésre vidéki csapatok, amelyek rendelkezése az, hogy elzárják a képviselőházat a törvényhozók elől. A katonaságon kívül megérkeztek a csendőrség és szolgálatra van rendelve az egész rendőrség is. Az őrségi számú fegyveres erőt Tisza és Lukacs ezuttal nemcsak a képviselőház ülésénél való segédkezésre koncentrálták Budapestre, hanem hosszabb tartózkodásra. Biztosítani kívánják velük a király Budapestre érkezésének zavartalanulását is. Ezenkívül a királyi zsoldosoknak biztosítani kell a delegációk nyugodt tanácskozásait és a jövő évi költségvetés gyors és zavartalan letárgyalását is.

A képviselőház

előtt, szuronyok fedezete mellett ott állott a terembiztos, kezében egy ivvel, amelyből megállapította a rendőrség, hogy az illeto képviselő, aki be akar menni, bemehet-e, vagy sem.

A Ház tanácskozásában való részvételt a következő képviselőket zárták ki szeptember 18-án, akiket aztán most nem engedtek a parlamentbe:

Abránám Dezső, Barabás Béla, gróf Bathányi Pál, Beck Lajos, Benedek János, gróf Benyovszky Sándor, Bernáth Béla, Békády Antal, Bosnyák Géza, Csermák Ernő, Csuha István, Eitner Zsigmond, gróf Eszterházy Mihály, Faragó Antal, Fernbach Károly, Haller István, Hegyi Árpád, Hédekvári Lehel, Holló Lajos, Hock János, Justh János, Huszár Károly, gróf Károlyi Mihály, Kelemen Béla, Kun Béla, Kovácsy Kálmán, Lovász Márton, Maczky Emil, Malatinszky György, Mezőssy Béla, Nadányi Gyula, Pap Zoltán, Preszly Elemér, Ráth Endre, Szabó István (nagyatádi), Szalai László, Thaly Ferencz, Vertán Endre, Vertán Etele, Veszprémy István, Zooray Miklós, Zlinszky István, gróf Bathányi Tivadar, Brestyenszky Kálmán, Déry Zoltán, Förster Aurél, Frater Lőránd, Gyöffy Gyula, báró Mandor, Géza, Pozsgai

Miklós, Szuha István és gróf Zichy Aladár.

Féltnegy órakor nyitotta meg Tisza a Ház ülését, vagyis a zárt munkapárti értekezletet, a melynek két tárgya volt összesen: az elnöki bejelentések után felolvasták a királyi keziratot a delegációkról, a mi után a Ház «ülése» véget ért.

A balkáni háború.

Rifáradtak a szövetségesek Megfordult a kocka

A bolgár hadvezetőség — szófiai hivatalos jelentés szerint — elállt attól a tervtől, hogy Drinápolyt rohammal kíséreljék meg bevenni. Ez arra mutat, hogy Drinápoly körül a helyzet mégis kedvezőbb lesz a törökökre nézve, amit nemcsak a konstantinápolyi téviraok bizonyítanak, hanem a gyes szófiai jelentésekből is kiderül. Most már, úgy látszik, nem remélhetik a bolgárok a szuronyos ostrom sikerét, mint Kikkilisszénél s arra kényszerítik őket, hogy a hatalmas erősséget előreláthatóan hosszabb időt kívánó tervszerű ostromlással támadják meg.

Konstantinápolyi táviratok a török sereg előnyomulásának megkezdését jelentik már s Nazim pasa hadügyminiszter távirata a döntő csata közelségét bizalommal sejteti.

A macedóniai harcokban a Küstendil-Egriplanka felől betört bolgárszereg sereg immár Istipben, a szerb vranjai főszereg pedig Köprülben áll. A Vardar-sereg egy oszlopa súlyos helyzetbe kerülve, Kalkandelen felé tért ki, itt erős szerb lovashadosztályra akadva, hír szerint, meg is adta magát.

A montenegróiak Prepolje után ma Plevljét is elfoglalták s így azt mondhatni, hogy a Szandzsák a szerbek és montenegróiak kezében van.

Daniil herceg podgoricai centrum serege pedig elérte a Szkutari északi vonalának közvetlen szomszédságában levő Kir folyócskát s ezzel lehetővé tette, hogy a Szkutari felé a Bosznia-oljón keresztül délről operáló Martinovics tábornok a szoron-

gatott városokhoz még közelebb térközzen.

A harcéri eseményekkel kétségkívül összefügg az a konstantinápolyi híradás, hogy a török nagyvezíratusban változás állt be. Ghasi Muktar pasa lemondott és örökébe Kiamil pasa lépett.

A döntő csata előtt

Szofióból jelentik: Ideérkezett jelentések szerint a török főhadserő általában a Corlu-Büyük-Karistiran vonalán van összpontosítva, ahol védelmi állásba helyezkedett, úgy, hogy ott várható a főcsata. Ma új sebesült-szállítmány érkezett ide 425 sebesülttel.

Berlinből jelentik: A Tageblatt tudósít, hogy Nazim pasa fővezérsege alatt Corlunál fogja megvívni a döntő ütközetet. Négy új hadtest érkezett oda Kis-Azsiából.

A keleti török főszereg előnyomulása.

Konstantinápolyból jelentik: Félhivatalos közlemény a következőket jelenti: A hadügyminiszteriumhoz érkezett táviratok szerint a hadsereg megkezdte az előnyomulást.

Nazim basa hadügyminiszter, főszeregnek ma a következő táviratot küldte: A keletroméli bolgár hadsereg az e hó 22-én Kikkilisszétől északra lefolyt harcban tetemesen győngült: s eddig még nem sikerült a rendet helyreállítania és folytatnia az előnyomulást. A császári keleti hadsereg, mely e napok óta éjjelnappal működésben van, igyekszik erejét szaporítani és növelni. Ennek következtében a mégvidebb időn belül valószínűleg nagy csata lesz.

Szofióból jelentik: Miután a bolgár hadsereg értesült arról, hogy Drinápoly hiányosan avn élelmiszerekkel ellátva, másrészt, hogy elkerülje az általános romammal járó súlyos veszteségeket, Drinápoly rohammal való bevételeinek tervét egyelőre eljettette.

A bolgár előnyomulás török főfálata.

Berlinből jelentik: Az itteni török nagykövetségre jelentés érkezett, a mely a leghatározottabban meghazudtolja azokat a beigradi híreket, amelyek Lüle-Burgas, Baba-Eski és Dimitika bevételeiről szólnak. Tegnapeste a török kormány a főhadiszállásról hivatalos értesítést kapott, amely éppen az ellenkezőt jelenti és azt mondja, hogy ezek a helységek még török kézen vannak és az egész vonalon megkezdődött a török sereg felvonulása.

A háziasszonyok

a bevásárlásnál a saját érdekében kérjenek határozottan:

: Valódi **FRANCK** -ot a kávédarálólal.

Nagyon tanácsos mindjárt meggyőződni arról, hogy az adott ládika vagy csomag a „kávédaráló“-val, a „Valódi“ minőség kezességével van-e ellátva.

Gyár KASSÁN.

Modern és a legjobb Villamos berendezések

rendelje meg

FÖLDVÁRI-nál

üzleli telefon 168

gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Ludaser János

női, pipere csipke
és rövidruha készítő

(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikul, arafátyó,
harisnya és
párisi ujdonságokban.

Jövő évi gipszszükséglet

legjobb minőségben és leg-
előnyösebben fedezhető a

kartelen kívül álló

Sátorú Mór

Erdélyi gipszműveiből

Központi iroda:

Budapest VI., Dandár-utca 25.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró-
hirdetések árát mellékelni. A ki-
adóhivatal fenntartja magának a
szövegátvétel jogot oly hirdete-
sekkel szemben, melyek meg-
jelenését kizárja a hirdetés tar-
talma, értelme. — Tudakozódá-
sokra készséggel adunk felvilá-
gosítást, ha a válasza szükséges
levélbélyeget mellékelik. Minden
hirdetésre ingyen ad fölvilágosi-
tást a kiadóhivatal s hirdetőket
kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége
van vászon, szálalterítő, szövet
és csipke-függöny, futó és nagy
szőnyegre. Párlan és illemel ta-
karók, férfi és női felöltők, kész
férfi-, fiú öltönyre vagy tükör,
kép és butor, a mai napról leg-
va oly olcsón lesz elkészítve, hogy
mindenkinek saját érdeké, hogy
egy próba-bevásárlást eszközöl-
jön. Tisztelettel Kaiser Salamón.
Telefon 685.

Könyvelésben jártas, jóírású leány
azonnali belépésre kerestetik.
Ajánlatok a kiadóhivatalba „Jó-
írású” jellegre személyesen adan-
dók be.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra
azonnali beléphet. Eötvös
utca 64.

TÉLI FAJALMÁT mázsánként 42, K
5 kgr. postakosár 2-50 fillér
utánvétel mellett szállít.
Nagybányai gyümölcsértékesítő R.-t.

Különbejárati, csinosan butorozott
szoba azonnal kiadó. Vár-utca 7.
özy. Rosenfeldnél.

Vízszel 1 és 1/2 éves him telivér
szálkászóru és német poszter
keresztelés, feltétlen engedelmis,
röviden keres, minden vadat áll
és aportiroz, jutányos áron eladó.
Értekezhetni Buday horvéd fő-
hadnagyánál Csapó-utca 55 szám
alatt, vagy a laktanyában.

**OLCSÓ és jó órák, ékszerak leg-
olcsóbban** szereshetők be Gas-
parik Ádám órák és ékszerak-
nál Debrecen, Hunyadi-utca 12.
Ugyanott órajavitások legolcsó-
bban eszközöltetnek.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. szám
mu Steinfeld féle házban, az első
emeleti utcai lakosztály, 1912. évi
november 1-től kezdve kiadó.
Értekezhetni a házmesternél.

Szőlősgazdák

és
szőlőtelepítők figyelmébe!

- Aki** szőlőjét újra akarja te-
lepíteni,
- Aki** szőlőültványt akar ren-
delni.
- AKI** gyümölcsfát, rózsafát
óhajt ültetni —

kérjen oktató díszárjegy-
zékelt az alábbi címtől:

Transylvania

Szőlőtelepítő vállalat
Maros-Vásárhely,
Dr. Geese Dániel-utca 39. szám.

Gondolja meg

minden hirdető gazdálkodó,
kereskedő, iparos, egyszóval
mindenki, aki az ujság hir-
detési rovatát igénybe veszi

és hirdessen

olyan ujságban, melynek hir-
detései olyan feltűnően van-
nak szedve, mint az

Uj Debreczen

városunk és egész Hajdúvár-
megye egyedüli délután meg-
jelenő napilapjában. Csak ott
hozzhatja meg a hirdetés a ki-
vánt eredményt, hol az igény-
nyeket oly kielégítő szövege-
zéssel és szedéssel jelentetik
meg, mint az Uj Debreczen

napilapban.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás,
oldalnyílás, hát- és derékfájdal-
mak ellen Dr. Borovszky-féle most
már kellemes szagú

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér.
Mosakodásra: szépítő és a legjobb
fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.
Nyálkaoldásra, köhögés és rekedt-
ség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.
Kapható az ország nagyobb
gyógyszertáiraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a kö-
vetkező üzleteknél: **BATÁRY IM-
RE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK
SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ,
STEINER MANÓ** gyógyszeré-
szeknél, **KÖZPONTI DROGUE-
RIÁBAN,**

**DEUTSCH LAJOS, MÁYER JE-
NŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS,
BALOGH M. J.** kereskedő urak-
nál, — Érmihályfalván: **MÁTRAI
ÁKOS** gyógyszerésztárában. — Pöl-
desen: **WEISZ MIKSA** kereske-
desében.

Visszontelárusítók kerestettek! —
Kérjen ingyen használati utasítást!
Próbaüveg állatorvosoknak ingyen
**Központi Borolin-Főraktár Buda-
pest, II. Margit-rakpart 45. szám.**

Gutmann Testvérek

köszönbányái
Budapest, V., Béla-utca 6. szám.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és
diőzén szoba- és konyhafűtésre.

Ostrau-dombrau, darab-, kocka-, diő-
és akasztó gép- és kazánfűtési
célokra.

Ostrau mellett finom és durvaszerű
kovácsszón.

Drenkeval szón ipari célokra, saját
gőzüzemmel szállítva.

Ostrau-dombraui pírészon öntőde és
szívógáz célokra.

Ostraui kőszén brikett 3 kilogram-
mos darabokban, lokomobil és
stabil gépek fűtéséhez, minden
vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király”-bányai
1, 3 és 6 kilogrammos **brikott,**
kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Amerikai Partí Aruház

Matvan-utca 20.
Legolcsóbb bevásárlási forrás

Egy vidéki banknál elzálogosított áru-
kat 50%-al a beszerzési áron alul
vettem meg és árákat alábbi olcsó
áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek,
Finom zefír férfi ingek K 2.50-től
Finom fehér „ „ „ 2.— „
Férfi gallérok „ „ „ —.18 „
„ sapkák „ „ „ —.50 „
Fiu és leány szalmakalapok „ —.30 „
Finom női batist és zefír

blousok „ „ „ 2.— „
Finom női selyem blousok „ 3.— „
Férfi nadrágtartók „ —.50 „
Kész pongyvlák minden
kivételben „ 4.30 „
2 méter szerb vászon „ —.22 „
**Selyem sálak minden elfogadható
árért.**

Tisztelettel **Löwenheim Albert.**

Allandóan

mellékkeresetként is
sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása meg-
jelölésével Budapest, 55-ös
postahivatalba „Universium”
jellegre beküldi. — Nem ügy-
nökség.

Ideg- gyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali vissza-
szerzésére legmegbízhatóbbak az

evalon-tabletták,

melyeknek káros következményük
nincs. próbadoboz K. 4.40 1/2 doboz
K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20.
Utánvét mellett vagy a pénz előre
való beküldése ellenében küldi

Folgár Gyula gyógyszerész
Pozsony, II. Frigyes térfőrezeget-ut 20

Nyomatott Horvitz Zoltán könyvnyomdájában Debreczen, Hunyadi-utca 7. Típusgépben szedve.